

La diglòssia

Diglòssia interna

El primer a definir diglòssia fou A. Ferguson (1959): "*[...] situació lingüística relativament estable en què, a més dels dialectes d'una llengua, hi ha una varietat superposada molt divergent, molt estandarditzada, emprada en la literatura i l'escola, però que ningú no empra com a llengua de conversa ordinària*".

Aquesta definició només afecta l'ús d'una única llengua i les seves variants. En aquest cas parlaríem de **diglòssia interna**.

Diglossia externa

Anys més tard, Joshua Fishman l'aplica al diferent ús de les llengües en una mateixa comunitat lingüística. Una llengua és emprada per a funcions formals i estàndard; aquesta és la llengua de prestigi anomenada **llengua A** (alta). L'altra llengua, la pròpia, s'empra en situacions informals i s'anomena **llengua B** (baixa).

En aquest cas parlem de **diglossia externa**, per diferenciar-la de la interna.

Fishman nega l'existència de societats bilingües: parla de bilingüisme com a fet individual i de diglossia quan el bilingüisme afecta tota una comunitat lingüística.:

Hi ha quatre tipus de situació

Interaccions entre bilingüisme i diglòssia

Diglòssia i bilingüisme. En una societat, els membres saben expressar-se en dues llengües i les empren en situacions diferents. Aquest és el cas més comú i explicat anteriorment, pel qual es diu que bilingüisme social i diglòssia són el mateix.

Diglòssia sense bilingüisme. Dins d'una societat una classe social introdueix una llengua que només coneixen els individus d'aquest grup. Per ex, a Rússia abans de la 1a Guerra Mundial, l'aristocràcia parlava francès, però la resta del poble només rus.

Bilingüisme sense diglòssia. Quan en una societat els individus aprenen una segona llengua per voluntat pròpia. No incideix en els usos lingüístics de la llengua pròpia.

Ni bilingüisme ni diglòssia. Seria la situació del les comunitats monolingües (portuguesos, islandesos, castellans de les regions castellanoparlants..)

Conflicte lingüístic

Existeix un conflicte lingüístic quan el contacte de dues llengües origina una situació en la qual dos sistemes lingüístics competeixen entre ells, desplaçant parcialment o total un sistema en els diversos àmbits d'ús. Es tracta per tant d'una situació dinàmica i inestable. Sorgeix quan una llengua forastera comença a ocupar els àmbits d'ús d'una altra en el territori propi d'aquesta.

Una vegada començat el procés, el desenllaç és la desaparició de la llengua pròpia i la seva substitució per la forastera (substitució lingüística) o bé el procés contrari: la normalització lingüística.

Substitució lingüística

Etapes

Procés de **bilingüització**: és l'etapa més llarga. Les classes altes, les ciutats més poblades, els joves... són els primers a adoptar la segona llengua. Aquesta comença a ocupar les funcions formals en detriment de la llengua pròpia.

Procés de **monolingüització** en la llengua dominant. A poc a poc es va abandonant la llengua dominada (llengua B) i és suplantada per la llengua A (dominadora). Aquesta fase és molt ràpida, atès que tota la societat coneix ja la llengua A.

Es presenten diversos problemes:

1.- **Autoodi:** els que s'han passat a l'altra llengua reneguen del seu origen lingüístic, del qual volen distanciar-se menyspreant-lo.

2.- **Mitificació del bilingüisme:** es generalitza la falsa creença en la compatibilitat jeràrquica de les dues llengües. En realitat la llengua dominada va reduint els seus àmbits d'ús i la dominant els amplia

3.- **Creació dels prejudicis lingüístics.** Són prejudicis socials sense cap base científica manifestats contra una llengua: llengües aspres i dolces, fàcils i difícils, de cultura i primitives, superiors i inferiors... En cap cas es parteix d'apreciacions objectives, més aviat al contrari, de punts de vista subjectius i amb la intenció de menysprear allò diferent. Condicionen la predisposició a utilitzar o aprendre una llengua.

4.- **Bilingüisme unidireccional.** La llengua dominant ha esdevingut llengua necessària i la dominada ho ha deixat de ser, de manera que hi ha parlants monolingües en llengua A però només n'hi ha de bilingües en llengua B.

La normalització lingüística

La normalització lingüística és un procés de resposta al conflicte lingüístic, un procés de cohesió de la comunitat lingüística. Pretén recuperar els àmbits d'ús i el nombre de parlants de la llengua pròpia per lluitar contra la seva desaparició.

La normalització implica el **reconeixement del conflicte lingüístic com una situació anormal** que cal superar canviant les normes d'ús de la comunitat lingüística. S'han de reorganitzar les funcions lingüístiques de les dues llengües per readaptar les funcions socials de la llengua. El seu objectiu és la normalitat lingüística incidint en els següents aspectes bàsics:

- Augmentar el nombre de parlants.
- Augmentar la freqüència d'ús de la llengua.
- Ocupar tots els àmbits d'ús de la llengua.
- Unes normes d'ús favorables a la llengua dominada

La **normalització** és sempre una decisió històrica conscient, implica canvis culturals, socials, polítics, i sobretot una actitud favorable cap a l'idioma

Va lligada a altres processos modernitzadors de la societat: economia, democràcia, ensenyament, mitjans de comunicació...

Aquest procés inclou dos aspectes inseparables

1. La normativització (codificació de la llengua)

·
2. La intervenció sociopolítica, **la política lingüística**

·
·